



**Рис. 1. Диниміка щомісячних надходжень до місцевих бюджетів (без міжбюджетних трансфертів) у 2006-2011 роках [3].**

Таким чином, наявність суттєвих недоліків у сфері регулювання міжбюджетних відносин свідчить про необхідність докорінної зміни пріоритетів, на яких базується сучасна система міжбюджетного вирівнювання. При цьому відправним пунктом реформування чинної системи регулювання міжбюджетних відносин має бути усунення протиріч і досягнення норм, які закріплені в бюджетному і податковому законодавстві та безпосередньо впливають на розвиток цих відносин, а отже, і на соціально-економічні показники як окремих територій, так і країни загалом.

#### Література

1. Бондарук Т. Г. Ефективність трансфертної політики в систем міжбюджетних відносин / Т. Г. Бондарук // *Актуальні проблеми економіки*. – 2011. – № 5 (83). – С. 146–153.
2. Вишневська Н. В. Бюджетна політика: регіональний аспект : монографія / Н. В. Вишневська. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2010. – 244 с.
3. Бюджетний моніторинг: аналіз виконання бюджету за 2011 рік, [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ibser.org.ua>.

**Анастасія БІЛЬЦАН**

Буковинський державний фінансово-економічний коледж, м. Чернівці

### АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ФОРМУВАННЯ ДОХІДНОЇ ЧАСТИНИ БЮДЖЕТУ ЧЕРНІВЕЦЬКОГО ОБЛАСНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФССЗТВП

Дохідна частина бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за період 2008-2011 років представлена в табл. 1.

Таблиця 1

#### Структура доходів бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за період 2008-2011 років

| № п/п | Назва статті   | 2008<br>(тис. грн.)<br>(%) | 2009<br>(тис. грн.)<br>(%) | 2010<br>(тис. грн.)<br>(%) | 2011<br>(тис. грн.)<br>(%) |
|-------|----------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|----------------------------|
| 1.    | Внески на ЗДСС | 65114<br>(84,7)            | 64386<br>(84,61)           | 73391<br>(84,63)           | 576<br>(14,83)             |

|                |   |                 |                 |                |                 |
|----------------|---|-----------------|-----------------|----------------|-----------------|
| 2.             | Відрахування від сум єдиного податку        | 8874<br>(11,54) | 8486<br>(11,15) | 9218 (10,63)   | -               |
| 3.             | Надходження від часткової сплати за путівки | 2162 (2,81)     | 2386<br>(3,14)  | 3474<br>(4,01) | 1703<br>(43,86) |
| 4.             | Інші надходження                            | 727<br>(0,95)   | 841<br>(1,1)    | 636<br>(0,73)  | 1604<br>(41,31) |
| Всього доходів |   | 76877<br>(100)  | 76099<br>(100)  | 86719<br>(100) | 3883<br>(100)   |

Примітка: складено за даними [1-5].

Як свідчать дані, наведені в табл. 1 у 2010 році дохідна частина бюджету Фонду досягла максимального значення, що на 10620 тис. грн. більше в порівнянні з 2009 роком та на 9842 тис. грн. в порівнянні з 2008 роком. З 2011 року спостерігаємо значне зменшення доходів Фонду у зв'язку із змінами у структурі дохідної частини бюджету ФССЗТВП. Впродовж 2008-2010 років в структурі доходів бюджету основним інструментом фінансового механізму функціонування ФССЗТВП були внески на ЗДСС, які у 2008 році становили 65114 тис. грн., що складає 84,7 % до загальної суми доходів, у 2009 році – 64386 тис. грн. (84,61%) та набули максимального значення у 2010 році – 73391 тис. грн. (84,63 %), що на 9005 тис. грн. більше у порівнянні з 2009 роком та 8277 тис. грн. в порівнянні з 2008 роком.

Зростання фонду оплати праці було основною причиною забезпечення надходжень страхових внесків у 2008 році, який фактично склав 2743 млн. грн. або 105,4% [1].

Якщо у 2008 році така стаття доходу, як внески на ЗДСС перевиконана, то у 2009 та 2010 роках спостерігаються тенденції до зменшення. Таким чином, у 2009 році внески на ЗДСС виконані на 97% до планового показника і становлять 64386 тис. грн. проти 66392 тис. грн. запланованих. У 2010 році дана стаття виконана лише на 98,9% і страхових внесків надійшло 73391,0 тис. грн. проти запланованих 74187,0 тис. грн.

Зменшення сплати внесків пояснюється: складними економічними обставинами, в яких опинились більшість страхувальників Чернівецького обласного відділення Фонду через світову фінансову кризу; невиконанням фонду оплати праці: у 2009 році при плані 2919 млн. грн. склав 2807,7 млн. грн. або 96,2%; у 2010 році при плані 3245 млн. грн. становить 3203,365 млн. грн. або 98,7%; скороченням протягом 2009 року середньооблікової чисельності працюючих в еквіваленті повної зайнятості зменшилась на 9082 чол., протягом 2010 року на 3251 чоловіка. У 2011 році стаття бюджету «Внески на ЗДСС» (576 тис. грн.) сформована за рахунок наявної заборгованості за страхувальниками.

Другою складовою дохідної частини бюджету Фонду у 2008-2010 роках є відрахування від сум єдиного податку [5]. Згідно даних фінансового звіту про виконання бюджету Ф-6 ФССЗТВП [1-3] за 2008 рік відрахування від сум єдиного податку становили 8874 тис. грн. або 11,5% до загальної суми доходів; у 2009 році – 8486 тис. грн. (11,15%); у 2010 році – 9218 тис. грн. (10,63%).

Надаючи соціальні послуги, у вигляді путівок на санаторно-курортне лікування застрахованим особам та членам їхніх сімей до бюджету Фонду у 2008 році надійшло від часткової сплати за путівки – 2162 тис. грн. (2,81% до загальної суми доходів). У 2009 році надходження від часткової сплати за путівки склали 2386 тис. грн. (3,14% до загальної суми доходів). У 2010 році дана стаття дохідної частини бюджету становила 3474 тис. грн. (4,01% до загальної суми доходів). У 2011 році сума надходжень від часткової сплати за путівки склала 1703 тис. грн. (43,86% до загальної суми доходів).

Надходження коштів до бюджету Фонду протягом 2008 року відбулося по статті «Інші надходження» – 727 тис. грн. (0,95% до загальної суми доходів). У 2009 році спостерігається збільшення даного показника – 841 тис. грн. (1,11% до загальної суми доходів). У 2010 році по даній статті надійшло 636 тис. грн. (0,73% до загальної суми доходів). У 2011 році за даною

статтею отримано 1604 тис. грн. (41,31% до загальної суми доходів), у тому числі отримано від страхувальників за наслідками ревізій та перевірок – 926 тис. грн.

Таким чином, за період 2008-2010 років страхові внески підприємств, установ, організацій та громадян забезпечили значну частку надходжень до бюджету Фонду, питома вага яких в дохідній частині бюджету обласного відділення Фонду складає 84,6-84,7%.

#### **Література**

1. *Фінансовий звіт про виконання бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за звітний період з 01.01.2008 по 01.01.2009 р.р. Ф. 6. – Чернівці 2008. – 440 с.*
2. *Фінансовий звіт про виконання бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за звітний період з 01.01.2009 по 01.01.2010 р.р. Ф. 6. – Чернівці 2009. – 420 с.*
3. *Фінансовий звіт про виконання бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за звітний період з 01.01.2010 по 01.01.2011 р.р. Ф. 6. – Чернівці 2010. – 387 с.*
4. *Фінансовий звіт про виконання бюджету Чернівецького обласного відділення ФССЗТВП за звітний період з 01.01.2011 по 01.01.2012 р.р. Ф. 6. – Чернівці 2011. – 340 с.*
5. *Інструкція про порядок складання та виконання бюджету Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності // Збірник нормативно-правових актів та інформаційних матеріалів з питань планування та виконання бюджету Фонду. – Київ, 2009. – С. 9-18.*

**Андрій БОБАНИЧ**

ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана»

### **РОЗВИТОК СИСТЕМ СТРАХУВАННЯ ДЕПОЗИТІВ: МОТИВИ ТА ЗАВДАННЯ**

Банківські установи є основними фінансовими посередниками в економічних процесах будь-якої держави. Вони, акумулюючи тимчасово вільні кошти, виступають постачальниками кредитних ресурсів для господарюючих суб'єктів, що, в свою чергу, дає поштовх для нарощування виробничого потенціалу останніми. Тож, можна стверджувати, що від ефективної діяльності банківського сектору залежить стабільність розвитку економіки кожної країни в цілому.

Об'єктом даного дослідження виступає система управління захистом грошових ресурсів фізичних та юридичних осіб, вкладених ними на депозитні рахунки в офіційно функціонуючі банківські і небанківські фінансово-кредитні установи.

Історично, перша система захисту вкладів була розроблена та впроваджена у Сполучених Штатах Америки. На той час країну охопила економічна криза – Велика депресія, тому, гарантія депозитів була одним з необхідних елементів для відновлення ефективного функціонування банківської системи. У результаті – в 1933 році Актом Гласса-Стігалла була створена Федеральна корпорація страхування депозитів[1].

За даними Міжнародної асоціації страхування депозитів(IADI) станом на 31.03.2011 р. системи страхування депозитів (далі ССД) діяли в 111 країнах, ще 8 держав планували або серйозно вивчали можливість її впровадження. Заслуговує на увагу і той факт, що у світі існують країни з більш ніж однією ССД – Австрія (5), Канада (11), Німеччина (8), Іспанія (3), Італія (3), Португалія (2), Мексика (2), Кіпр (2), Польща (2) і, навпаки, одна ССД може покривати кілька країн (наприклад, Маршаллові Острови, Мікронезія і Пуерто Ріко страхує Федеральна корпорація страхування депозитів США) [2]. В Україні система страхування депозитів представлена Фондом гарантування вкладів фізичних осіб (далі ФГВФО, Фонд), який був створений в 1998 році згідно з Указом Президента України.

Характерним є те, що рішення про створення ССД у країнах, зазвичай, приймалися в період криз національних банківських систем. Природно, доцільним було попереджувати їх виникнення.

На наш погляд, необхідність розвитку та широкого впровадження страхування банківських вкладів зумовлена низкою причин, які ми зобразили на наступній схемі (рис. 1).